

Danes priloga: slika **RAMONA NOVARRA**

Došlo 22. X. 1930

9 205

Roman

Poštnina plačana v gotovini priloži številka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/4 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 25. X. 1930

Leto II. - Štev. 43

ANY ONDRA

ČESKA FILMSKA UMETNICA V SVOJEM PRVEM GOVOREČEM FILMU JAZZGIRL, KI GA ZDAJ PREDVAJA
ELITNI KINO MATICA

KRONIKA TEDNA

V ponedeljek, 20. je odpotoval komandant dravske divizije general Sava Tripkovič na svoje novo mesto upravnika vojne akademije v Beogradu. Od priljubljenega generala se je naredna Ljubljana pristržno poslovila.

V petek, 17. so trije neznanci o pol sedmih zvečer vdrli v ljubljansko carinaro na glavnem kolodvoru in ubili carinskega blagajnika Panteliča z dvema streloma iz revolverja. Ubijaleci so brez sledu pobegnili, ne da bi bili kaj denarja odnesli. V blagajni je bilo 909.000 dinarjev.

Moravsko banovino nameravajo elektrificirati. Dela bodo oddana domačim podjetjem.

V petek, 17. je minilo leto, odkar je bil v Pulju po obsodbi izrednega sodišča ustreljen Vladimir Gortan.

Na vseh jugoslovanskih univerzah se opaža velik naval študentov. V Ljubljani se je letos vpisalo za kakih 30 odstotkov več študentov kakor lani.

Naš prvi rušilec, ki ga grade v Glasgowu na Angleškem, se bo imenoval „Dubrovnik“.

V četrtek, 16. oktobra je prvič nastopila v ljubljanskem dramskem gledališču v Snuderlovi „Pravljici o rajski ptici“ ga. Sava Sever-Scherbanova. Kritika jo je simpatično pozdravila.

Po najnovejših podatkih je v Ljubljani 815 društev. Seveda so med njimi mnoga samo zaradi imena in pa reprezentance predsednikov; policijska uprava jih namerava zrevidirati.

V Beogradu dodelavajo veliko zvezdarno, ki bo med največjimi na svetu. Astronomski aparati bodo stali okoli 30 milijonov dinarjev, dobili smo jih pa na račun reparacij.

31. t. m. vstoličijo reis-ul-ulema v Beogradu. (Reis-ul-ulema je najvišji poglavar muslimanov v vsaki državi.)

Poročajo, da je velika francoska denarna skupina velikih bank in industrijskih podjetij ponudila naši državi posojilo poldruge milijarde frankov (3 milijarde in 300 milijonov dinarjev), za zgradbo železnice. Jugoslavija bi se morala obvezati, da bi ves potrebni gradbeni material za gradnjo nabavila na Francoskem.

V vsej državi začno graditi nove carinarne. Za Dravsko banovino je določenih okoli 50 milijonov dinarjev.

Papež je dovolil, da se bolgarski kralj Boris poroči z italijansko princeso Giovanno. Poroka bo 25. t. m. v katedrali sv. Frančiška v Assisiju.

Rumunske železnice so jako pasivne. Obremenjene so z dolgom 9

Dva meseca med chicaškimi banditi

Napisal Géó London

Kakor smo že v prejšnjih številkah „Romana“ napovedali, začnemo v prihodnji številki priobčevati v našem listu velezanimiva poročila znamenitega francoskega žurnalista Géa Londona o njegovih vtisih in razkritjih med chicaškimi banditi.

Vsako pač ve, da je Chicago najbolj razkričano mesto na svetu; odstotek zločinov je tam daleko največji tudi med ameriškimi mesti, ki v tem pogledu nadkriljujejo celo proslula berlinska predmestja, pariško apasško četrt in londonski slum.

Zato bo toliko bolj zanimivo, kaj nam pove Géó London o svojih srečanjih z glavami teh razbojnikov in tihotapev — Géó London, ki je na glasu ne samo enega največjih sodobnih novinarjev, nego še prav posebnega specialista za sodne in kriminalne stvari.

Géó London je navzlic svojemu imenu, ki ni nikak psevdonom, pravi, pristni pariški Francoz.

milijard lejev. V zadnjem letu so imele 13 milijard izdatkov in 11 milijard dohodkov.

Francoski proračun za leto 1931 in 1932 predvideva 106 milijonov frankov prebitka pri 50.251 milijonov dohodkov in 50.145 milijonov izdatkov.

Clujaska univerza proslavi te dni 500 letnico obstoja.

Angleški letalec Kingsford Smith je postavil nov rekord za polet iz Anglije v Avstralije: zboljšal je Hincklerjev rekord za 4½ dni.

Njegova roditelja sta hotela napraviti iz njega mirnega, filistrskega trgovca: toda v kremp-lje ga je dobil demon žurnalizma. Ni mu odolel... Tem bolj je zanj — in za nas: zakaj njegove stvari se bero kakor zlepa ne katera stvar izpod žurnalističnega peresa.

London se je odlikoval pri neštetihi prilikah; dokaz je med drugim tudi red viteza Legije časti, ki ga je dobil leta 1925.

Mladi Géó ni imel nikake zaslombe in protekcije, ko se je začel poskušati v časnikarski umetnosti. Vzlic temu je stopal od stopnje do stopnje vse više, se vzpenjal od klina do klina, dokler ni dosegel častnega mesta, ki ga zavzema danes.

Leta 1927 je zbudil senzacijo z intervjujem Léona Daudeta. Leta 1928 je izsilil iz sva-kinje morilca Mestorina priznanje, ki sodišče samo ni moglo priti do n'ega... Lani je bilo spet kaj drugega. Letos pa je gotovo dosegel višek vse dosedanje karijere: šel je v jamo chicaških razbojnikov in prišel iz nje živ in zdrav, z mnogimi dragoce-nimi izsledki in... članki, ki jih začnemo v prevodu priobčevati drugi teden.

Opozorjamo nanje vse naše čitatelje. Pripominjamo, da ima izključno pravico za priobčevanje teh člankov v slovenščini tednik „Roman“, ki se ni strašil visokih izdatkov zanje. Za to pa trdno upamo, da bodo naši naročniki in prijatelji povsod priporočali naš list in mu pridobivali novih naročnikov in stalnih kupcev.

V Budimpešti so prijeli tamkajš-njega policijskega predsednika dr. L. Feketa. Baje je osleparil svoje upnike za 100.000 pengov (blizu milijon dinarjev).

V Nemčiji stavka nad 120.000 kovinarjev. Stavka je politična in naperjena proti Yngovemu načrtu.

Za predsednika nemškega državnega zbora je bil izvoljen socialni demokrat Loebe, kandidat najmočnejše parlamentarne stranke. Za podpredsednika so izvolili narodnega socialista Stöhra.

H. R. HAGGARD:

Žena z večno mladostjo.

Prejšnja vsebina

(Ta roman je začel izhajati v 42. številki „Romana“. Današnje nadaljevanje je drugo.)

Pred dvajsetimi leti sem sedel jaz, Ludovik Horacij Holly, neko noč v svoji sobi, studirajoč matematico za izpit, ko nekdo potrka. Kdo moer to biti? Prijatelj nisem imel razen enega; vsi so se me ogibali, ker sem bil tako grd, da se me je vsak sramoval. — „Naprej!“ rečem. In kašljaje vstopi — kdo? Moj edini prijatelj Vincey z nekako skrinjico v roki.

„Z menoj je konec,“ reče. „Preden umrem, pa bi rad tole uredil s teboj. Sina imam, pet let mu je; vidiš, prosil bi te, da bi mu bil varuh, pa tole skrinjico bi mi shranil za nj do njegovega pet in dvajsetega leta.“

Čudno je govoril — ali je bil pri pameti ali ne? Toda njegov glas je bil tako proseč, da mu nisem mogel prošnje odreči, čeprav nisem vedel, kaj naj pomeni.

Umolknil je in me pogledal z vročimi očmi. Jaz pa sem se še vedno pomišljal. Prošnja se mi je zdela preveč nenavadna.

„Stori mi to uslugo, Holly! Zmerom sva si bila dobra prijateljca, a meni nedostaja časa, da izpremenim oporoko.“

„Dobro,“ odvrnem. „Samo če ni v pismu česa...“

„Hvala ti, Holly, hvala ti. V pismu ni ničesar, da bi se moral bati. Prizezi mi, da boš oče mojemu otroku in da boš storil vse kakor je v pismu.“

„Prisežem!“ odgovorim svečano.

„Dobro, ne pozabi, da te nekoč morda še povprašam, kako si izpolnil prisego, ker bom, čeprav mrtev in pozabljen, ven-

darle živel. Smrti ni, smrt je samo večna izprememba —“

Spet ga je posilil kašelj.

„Zdaj,“ reče, „zdaj moram iti. Moja oporoka je med mojimi papirji. Na podlagi določil, ki so v njej, ti izroče otroka. Plačilo bo dobro, Holly; vem da si poštenjak, toda če se mi izneveriš, tako mi Boga, vrnem se in moj duh se bo maščeval nad teboj.“

Nič nisem odgovoril; preveč me je vse to osupilo, da bi mogel priti do besede.

On pa je vzdignil svečo in se pogledal v ogledalo. Njegov obraz je bil nekoč lep, toda bolezen mu ga je opustošila.

„Hrana za črve,“ je rekel. „Čudno mi je pomisliti, da bom čez nekaj ur že mrzel in trd, da bo moja pot na zemlji končana in moja igra doigrana. O, Holly, življenje ni vredno truda, razen če človek ljubi; vsaj moje življenje ni bilo prida. Toda Leonovo utegne biti lepše, če bo imel vere in poguma. Z Bogom, dragi prijatelj!“ In v nenadnem navalu nežnosti me je objel in poljubil na čelo, nato pa se je obrnil k vratom.

„Čuješ, Vincey,“ mu rečem, „če si res tako bolan kakor praviš, bi bilo boljše, da stopim po zdravnika.“

„Ne, ne,“ vzklikne in odmahne. „Umreti hočem sam... Ne pozabi, kaj sem ti rekel!“

Zdajci sem ostal sam, teroč si oči in vprašujoč se, ali morda ne sanjam. Nato sem pomislil, ali ni bil Vincey morda pijan. Vedel sem, da je bil že dolgo hudo bolan; nisem pa mislil, da ne bi mogel dočakati zore. Če je tako na robu smrti, gotovo ne bi mo-

gel hoditi in nositi težko železno skrinjico.

Čim bolj sem razmišljal, tem neverjetnejša se mi je zdela vsa stvar. Ali je bilo mogoče, da bi kateri človek imel petletnega sina, ki ga ni pogledal, odkar so mu vzeli povelje? Ne. Ali je bilo mogoče tako točno napovedati svojo smrt? Ne. Ali je bilo mogoče misliti na to, da ta človek pozna svoje prednike do tri veke pred Kristom? Ne, kako neki. Torej je bil Vincey ali pijan ali blazen. Če je tako, kakšen pomen naj ima potem ona železna skrinjica?

Vse to me je toliko utrudilo, da sem sklenil stvar prespati. Vstanem, soravim ključce in Vinceyev pismo v predal, zavijem skrinjico v velik plašč, nato pa se vržem na posteljo in zaspim.

Zdela se mi je, da nisem spal niti deset minut, ko sem začul, da me nekdo kliče. Vzravnam se in si pomanem oči. Bilo je že dan — ob osmih zjutraj.

„He, John, po kaj si prišel?“ vprašam slugo, ki je stregel meni in Vinceyu. „Tako se mi zdi, kakor da si zagledal duhá?!“

„Saj sem ga, gospod Holly,“ odgovori. „Pravkar sem videl mrtveca, kar je še huiše. Hotel sem kakor po navadi zbuditi gospoda Vinceya, pa sem ga dobil mrtvega v postelji.“

II

LETA MINEVAJO

Nenadna Vinceyeva smrt je užalostila ves zavod; ker pa je bilo splošno znano, da je bil jako bolan in da je zdravnik izdal predpisano izpričevalo o njegovi bolezni, ni bilo nikake preiska-

ve. V onih časih o teh stvareh niso bili tako strogi kakor danes; odpravili so jih kar se da hitro, da ne bi zavod prišel v slab glas.

Ker me ni nihče nič vprašal, tudi nisem smatral za svojo dolžnost komu kaj pripovedovati o svojem razgovoru z Vinceyem tisto noč. Povedal sem samo, da me je obiskal, kar pa je bilo nekaj vsakdanjega.

Na dan pogreba je prišel iz Londona notar, ki je spremil mojega nesrečnega prijatelja do groba; nato se je z njegovimi papirji in drugo ostalino vrnil v London — samo skrinjice ni vzel s seboj, ki jo je Vincey pustil pri meni. Ves teden nisem ničesar čul o Vinceyevi zapuščini, toda moja pozornost je bila takrat obrnjena čisto drugam — moral sem delati izpit — in tako se nisem utegnil ukvarjati ne s svojim pokojnim prijateljem ne z notarjem. Naposled je bil hvala Bogu izpit za menoj; vrgel sem se na divan s srečno mislijo, da sem dobro odpravil svojo nalogo.

Tako sem sedel in nehote so mi misli hitele tja k oni stvari, dokler se nisem prav zares začel vznemirjati: skrivnostni nočni obisk, napoved smrti, ki se je takoj nato izpolnila, prisega, za katero mi je Vincey rekel, da mu bom odgovarjal na drugem svetu... Ali se je ta človek sam ubil? Vse kaže da. Ali kaj naj bo tisto, o čemer mi je govoril? Tako nenavadno se mi je zdelo, da mi je postalo žal, da sem mu dal besedo. A koliko bi dal šele danes, po dvajsetih letih, da mu nisem takrat dal besede!

Ko tako sedim in razmišljam potrka nekdo na vrata in mi preda pismo v velikem višnjevem ovitku. Takoj opazim, da je pismo od notarja, in nekaj mi reče, da bo to v zvezi z mojo prisego. Pismo, ki ga še danes hranim, se je glasilo tako-le:

„Gospod! Najin klient pokojni mister L. Vincey, ki je umrl 9. t. m. v Cambridgeu, je zapustil oporoko, katere prepis vam prilagava; midva sva izvršitelja te oporoke. Iz nje boste videli, da vam pripada pol Vin-

ceyevе imovine in da ste določeni za skrbnika Leonu Vincey, pokojnikovemu sinu, ki mu je zdaj pet let.

Pričakujeva vašega odgovora, kdaj naj vam predava otroka in izplačava prvi obrok.

Z odličnim spoštovanjem

Geoffrey in Jordan.“

Odložil sem pismo in pogledal prepis, ki se mi je zdel čisto nerazumljiv. Kolikor sem mogel videti, je bilo v oporoki vse tako, kakor mi je prijatelj

„Ali sta pripravljena?“ vprašam

tisto noč povedal. Torej je stvar vendarle resnična in moram prevzeti otroka. Takrat se spomnim pisma, ki mi ga je pokojnik pustil skupaj s skrinjico. Poiščem ga in odprem. V njem so bila navodila, ki mi jih je sam dal tisti večer; da odprem skrinjico, ko bo Leonu pet in dvajset let, kako naj mu sina vzgojim, največ v grščini, višji matematiki in arabščini. Na koncu je bil prepis: če otrok umre pred petindvajsetim letom, naj takoj odprem skrinjico in storim kakor se mi zdi najpametneje. Ako mislim, da je najbolje vso stvar pustiti, naj sežgem vse listine, ki so v skrinjici. Pod nikakim po-

gojem pa ne smem skrinjice izročiti komu drugemu.

Ker mi ni pismo povedalo ničesar novega, česar ne bi bil že prej vedel, in ker ni bilo razloga, da ne bi izpolnil dane prisega, mi ni kazalo drugega, kakor da pišem gospodoma Geoffreju in Jordanu ter izjavim, da sem pripravljen izvršiti to, kar mi oporoka nalaga, in sicer v roku desetih dni.

In v tem času sem res vse pripravil. Najprej sem moral nekoga dobiti za otroka. Sklenil sem: ženske ne potrebujem, ker bo otrok že precej velik in lahko prebije brez ženske pomoči. In res kmalu najdem jako spodobnega mirnega moža, ki je bil prej konjar; bil je iz rodbine s sedemnajstimi otroki ter je torej vedel, kako se z deco ravna. Obljubil mi je, da bo z malim Leonom dober. Nato sem odnesel skrinjico v mesto v banko in jo z lastnimi rokami postavil v zakladnico. Kupil sem nekaj knjig o zdravju otrok in o ravnanju z njimi ter jih prebral najprej sam, nato pa na glas Jobu — tako je bilo namreč onemu človeku ime — in čakal, kdaj pride otrok.

Naposled je res prišel v spremstvu starejše ženske, ki se je pri poslavljanju grenko jokala. Otrok je bil bogme neverjetno lep. Mislim, da takega krasotca nisem videl ne prej ne pozneje. Oči je imel rjave, čelo široko, obraz, ki je bil že takrat izrazit, pa ni bil ne droben ne okrogel. Najlepši del glave pa so nemara bili njegovi lasje, njegovi zlati kodrasti lasje.

Malček se je nekaj jokal, ko ga je pestunja zapustila in šla. Tistega prizora nikoli ne pozabim. Stal je v sobi in solnčni žarki so lili skozi okno in se igrali z njegovimi laski. Z eno roko si je otiral oči, drugo pa je molel proti nama. Jaz sem sedel na stolu in iztezal proti njemu roko, da ga privabim k sebi. Job pa je stal v kotu in spuščal neke glasove kakor kokoš, kadar vabi piščeta — gotovo je mislil, da bo zbudil v otroku zapanje. To je nekaj časa trajalo,

mahoma pa steče malček z razprostrtimi rokami k meni.

„Rad te imam,“ mi reče, „grd si, a dober.“

Deset minut nato je že jedel velik kos kruha s surovim maslom in je bil jako zadovoljen.

V kratkem času je otrok postal ljubljeneц vsega zavoda. Darov, ki jih je dobival, je bilo brez števila.

Toda tu mi manjka prostora, da bi se zamujal z onimi lepimi leti, na katera še zdaj rad mislim. Drugo za drugim so minevala, midva pa sva se vse bolj in bolj navezovala drug na drugega. Redko je kdo ljubil svojega sina tako kakor jaz Leona, a malo očetov je kdaj spoznalo ono globoko čuvstvo, ki ga je Leon gojil do mene.

Iz otroka je postal deček, iz dečka mladenič, neusmiljeno so hitela leta, in čim bolj so se nabirala, tem bolj je rasla lepota obraza in duše v njem. Študentje so ga imenovali grškega boga, meni pa so rekli Haron.

Skromno preidem svoj vzdevek, dobro se zavedajoč, da nikoli nisem bil lep in da sem z leti še manj mogel postati. Toda o Leonu moram reči, da bi bil v svojem enaindvajsetem letu mogel stati za Apolonov kip. Še nikogar nisem videl, da bi se mogel meriti z njim po obrazu, in nikogar, ki bi se tako malo zavedal svoje lepote kakor on. Kar se tiče zmožnosti, moram reči, da je bil duhovit in ostroumen, vendar ne baš izvrsten študent: premalo vztrajen je bil. Izvršil sem očetova določila glede vzgoje, in uspeh, zlasti v grščini in arabščini je bil dober. Tudi jaz sem se učil arabski, da sem Leonu pomagal pri učenju; toda po petih letih je on poznal ta jezik prav tako kakor jaz in nič manj od profesorjev, ki so naju oba učili. Tudi v sportu me je pustil za seboj.

Ko je bilo Leonu osemnajst let, sem ga vpisal na isti zavod, ko pa je dosegel enaindvajseto leto, je bil že napravljen izkušnje z dokaj dobrim uspehom. Takrat sem mu prvič omenil ono zadevo. Seveda ga je jako mučila radovednost, toda povedal sem mu,

da mu je še ne morem razpovedati. Svetoval sem mu, naj se posveti odvetniški stroki, in to je tudi storil.

Le eno sitnost sem neprestano imel z njim: ni je bilo ženske, ki jo je srečal na ulici, da se ne bi zaljubila vanj. Iz tega so nastale razne sitnosti, s katerimi se tu ne morem delj ukvarjati, čeprav so mi prizadejale mnogo skrbi. Vendar se je obnašal še precej dobro: drugega ne morem reči.

In tako je mineval čas, dokler ni dosegel petindvajsetega leta — tistega trenutka, ko se ta čudovita in v nekaterih ozirih uprav zlovešča povest prav za prav šele prične.

III

AMENARTIN AMULET

Tisti dan, ko je Leon izpolnil petindvajseto leto, sva šla v London in vzela skrivnostno skrinjico iz banke, kamor sem jo spravil pred dvajsetimi leti. Prinesel mi jo je isti uradnik, ki jo je bil takrat od mene prevzel. Še dobro se je spomnil, kam jo je del. Če se ne bi bil, mi je rekel, bi jo bil težko dobil, ker je bila na debelo pokrita s pajčevino.

Zvečer sva se z dragocenim tovorom vrnila v Cambridge. Tisto noč nisva zatislila oči. Drugo jutro na vse zgodaj pa je bil Leon že pri meni. Ukažem Jobu, naj prinese skrinjico; z nemarno kretnjo jo položi na mizo, kakor da ne verjame, da bi bilo v njej kaj prida vrednosti. Nato hoče oditi iz sobe.

„Počkaj, Job,“ mu rečem, „če gospod Leon nima nič proti temu,

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 11. strani

1. Kdo je Jack Diamond in kako se njegovo ime izgovori?
2. Katera slovenska beseda je vseh treh spolov?
3. Kdo je rešil l. 1685 Dunaj pred Turki?
4. Kdo je Max Brand?
5. Kako hitro rastejo nohti?
6. Katera dva velika pesnika iz svetovne književnosti sta umrla isti dan?
7. Koliko vžgalic porabi povprečno vsak Evropec na dan?

bi rad imel pri tem poslu nepristranskega svedoka, na katerega se zanesem, da bo znal molčati.“

Leon seveda ni nič imel proti temu.

„Prinesi mi najprej mojo škatlico,“ rečem Jobu. „V predalu je.“

Storil je kakor sem mu zapovedal. Vzel sem iz škatlice ključe, ki mi jih je dal pokojni Vincey ono noč, ko je umrl. Trije ključi so bili, največji je bil še nekako sodoben, drugi je bil jako star, tretji pa sploh ni bil podoben ključu. Bil je iz srebra in zavil kakor ročica, na koncu pa je imel nekaj zarez.

„Ali sta pripravljena?“ vprašam kakor vprašajo ljudi, ki naj zažgo mino.

Nista mi odgovorila. Takrat vzamem veliki ključ, vlijem nekoliko olja v ključavnico in vtaknem vanjo ključ: Leon se skloni, prime ročaj ključa z obema rokama in z velikim naporom skrinjico odpre. Tedaj uzremo v njej drugo skrinjico, vso pokrito s prahom. Vzameva jo iz železne skrinjice brez vsake težave in obriševa prah, ki se je bil v dolgih letih nabral na njej.

Skrinjica je bila ali se je vsaj zdelo, da je iz ebenovine ali kakega drugega črnega lesa; na vseh štirih straneh je bila okovana z železjem. Morala je biti strašno stara, ker je bil težki les že začel razpadati.

„Da vidimo, kaj je v njej!“ rečem in s trepečo roko vtaknem v njo ključ.

Job in Leon se s pridržano sapo sklonita k meni. Ključ se obrne, mene pa vrže nazaj in prav tako tudi onadva. Ni čuda, zakaj v skrinjici iz ebenovine je bila druga, lepa srebrna skrinjica, dolga kakih dvanajst palcev, osem pa visoka. Videti je bila delo Egipčanov, ker je imela namestu nožic štiri sfinge, pa tudi na pokrovu je bila sfinga. Skrinjico je res da zob časa že oglodal, vendar je bila še v dobrem stanju.

Vzamem jo ven in položim na mizo. V najgloblji tišini vtaknem v ključavnico oni čudni srebrni ključ in ga zavrtim: skri-

njica se odpre. Bila je vsa polna neke rjave tvarine, ki je bila bolj podobna rastlinskim vlaknom nego papirju. Rahlo dvignem to tvarino in zagledam pod njo čisto navaden, prav nič starinski ovitek z naslovom:

Mojemu sinu Leonu, če doživi, da odpre to skrinjico.

Dal sem pismo Leonu, ki je pogledal ovitek, pa ga takoj zopet položil na mizo. Pomignil mi je, naj najprej izpraznim vso skrinjico.

Druga stvar, ki sem jo zagledal, je bil jako skrbno zvit pergament. Razgrnil sem ga in takoj prepoznal Vinceyevu pisavo; na vrhu je bil naslov: „Prevod iz grščine“. Položil sem ga na mizo. Nato sem vzel drugi zvitek pergamena, ki je bil že porumenel in se je od velike starosti že lomil. Tudi tega sem razvil. In tudi ta je bil prevod istega grškega izvirnika, toda v tiskani latinici. Imel sem vtis, da izvira ta pergamen iz šestnajstega stoletja. Zraven tega pergamena je bilo nekaj trdega in težkega, zavito v rumeno platno; bila je razmeroma velika, a jako stara vaza umazane rumene barve, široka kakih deset palcev in pol, sedem viška, debela pa pol palca; vsa je bila rdeče popisana z velikimi grškimi črkami, ki so bile na nekaterih krajih že obledele, vendar so se dale še dobro brati. Tudi ne smem pozabiti omeniti, da je bila ta vaza počena in da so jo potem zlepili in sešili z osmimi čvrstimi srebrnimi žicami. Tudi na notranji strani je bilo mnogo vrezanih napisov; o njih in o pergamenu izpregovorim pozneje.

„Ali je še kaj?“ vpraša Leon z nekim vznemirjenjem v glasu.

Sežem v skrinjico in potegnem ven platneno vrečico, v kateri je bila krasna miniatura na slonovini in majhna kompozicija skarabeja v temnorjavi barvi z raco in cvetom, podobnim lili-

Še danes nas stiska za prostor; prihodnjic, ko ne bo več „Skrivnosti Votle igle“, se bomo pri obeh romanih že bolj razgibali. Prosimo cenj. bralce, naj še ta teden potrpe!

jenemu, ter zvezdo, simbol, ki pomeni, kakor smo pozneje ugotovili, „Suten se Râ“, to se pravi po naše „kraljevski sin Râov ali Solnčni“. Na miniaturi je bila slika Leonove matere, Grkinje, lepe črnooke ženske. Na drugi strani pa je Vincey napisal: „Moja ljubljena žena.“

„Evo, to je vse,“ sem rekel.

„Dobro,“ odgovori Leon in položi na mizo miniaturo, ki od nje kar ni mogel odtrgati oči. Zdaj pa preberimo pismo!“

Zlomil je pečat in začel brati na glas:

„Sin Leon! Ko odpreš to pismo, če ti bo sojeno, da to doživiš, boš mož, jaz pa bom že dav-

no v grobu, pozabljen od vseh, ki so me poznali. Toda ti, ko to čitaš, se spomni, da sem bil nekoč na svetu in da ti s tem pismom dajem roko iz groba, odkoder ti govori moj glas. Čeprav sem mrtev in ne ostanem po meni v tvoji pameti nič več spomina, vendar vedi, da sem pri tebi, ko bereš to pismo. Od tvojega rojstva pa do danes sem komaj enkrat videl tvoj obraz. Ne srdi se name zato; zakaj tvoje mlado življenje mi je vzelo življenje žene, ki sem jo ljubil bolj kakor ljubijo drugi ljudje, in mi je od tega ostal grenak spomin. Morda bi bil s časom premagal to nespametno čuvstvo, pa mi ni usojeno živeti. (Dalje prih.)

Človek, ki je dobival klofute

Slika iz življenja

Ženska sme biti neumna, to ji v življenju ne škodi. Narobe: taka še prej dobi krepkopleče moške, da se vanje opre.

Neumen mož pa je izgubljen: moški ga prezirajo, ženske se mu smejo.

Tak je bil brezposelni delavec, recimo, da mu je bilo ime Peter Molek: nekoliko slaboumen. Kot otrok je topo posedal in gledal predse, a tudi ko je odrasel, je komaj da usta odprl. Drugače, kot delavec, pa je bil poraben in ni slabo zaslužil. Živel je z materjo, ves otročji, slepo se zanašaje nanjo; ko pa mu je umrla, se je oženil s pet let mlajšo dekle, ki je iskala očeta svojemu nezakonskemu otroku. Žena je bila vesela, močna, lačna življenja, mož pepček, tarča vseh, siromak, ki ga življenje klofuta.

In prišlo je kakor je moralo priti.

Prišel je ob službo. Dotlej je šlo. Zdaj pa je žena zarobantila in vzrasla: da mu ne da denarja, če si ga sam ne zna zaslužiti, da mu tudi kuhala ne bo in ne prala. Sama je šla na delo, skrivaj pa na ples. In se je seznanila z ljudmi — zakaj ne? Kaj bo z možem, ki ji ni za rabo? Seznanila se je z mesarjem, ki ji je dal za nedeljo mesa. S šoferjem, ki jo

je potegnil na lepše. S prijateljem iz mladega, ki si je z njim dopisovala.

In on je prestregel ta pisma, tri pisma. Čeprav ni bil obdarjen z umom, je vendar čutil, da to ni sreča zanj in tudi ne čast. In zato je sklenil napraviti konec. Napisal je poslovilno pismo.

„Ker je pri meni v družini vsak dan prepir, mi je edina rešitev smrt. Kajti to ni srečen zakon. Kajti moja žena hoče, da bom pod copato. Jaz bi rad otroka od nje, pa mi te želje ne izpolni. Take ženske še nisem videl v življenju, lažnjiva, zahrbtna, klepetava. A zdaj ji bije zadnja ura. Spečavala se je z moškimi, zato naj jo zadene grozna smrt. Otroka ne zna spraviti na svet, ker je prebutasta, zna pa pohajati s tujimi ljudmi. Ljubil sem jo ko rožo, zdaj pa naj jo prebode nož, da bo konec.“

Vse življenje ni umel govoriti nesrečnik; izpregovoril je, ko ga je življenje pahnilo s široke poti. Omejenec, ki se ni znal braniti, je segel po sili. Zabdela je žena z nožem, jo zadel in pobil še s kladivom, sebi pa prerezal žile.

Državni pravdnik je predlagal sedem let. Dobil je dve.

Maurice Leblanc

KRIVNOST VOTLE IGLE

KRIMINALNI ROMAN

„Nič, gospod.“
„Ali nisi srečal nekega sumljivega človeka?“

„Ne, gospod... Samo...“
„Nu?“

„Moja žena... Saj veste, da je v Neuvilleu za šiviljo...“

„Da, že vem... Césarine... Moja mati mi je o njej govorila. Kaj je?“

„Nekak mornar se je davi klatil po vasi.“

„Kakšen obraz?“

„Prav nič navaden... Angleži imajo take...“

„Ah!“ je ušlo Lupinu. „In si Césarini povedal, kaj in kako?“

„Da naj odpre oči; da, gospod.“

„Prav. Pazi na Charolaisa, čez dve ali tri ure se vrne. Če se kaj zgodi, me dobite na posestvu.“

To rekši se je spet obrnil na pot.

„Stvar me vznemirja... Ali je Holmes? Če je on, se vsega bojim...“

Korak se mu je zaustavil.

„Vprašam se, ali se ne bi rajši obrnil... Hude slutnje me obhajajo...“

Pisana polja so se vrstila pred njegovimi očmi. Na levi si po lepem drevoredu prišel do posestva Neuvilleu, čigar poslopje se je belilo med drevjem... To je bilo skrivališče, ki si ga je bil uredil, kraj miru, ki ga je bil obljubil Raymondi. Ali naj se mu zaradi nemurnih pomislekov odreče v trenutku, ko je že pred ciljem?

Prijel je Izidorja za roko in mu pokazal Raymondo, ki je stopala pred njima.

„Poglej jo! Vidiš, kako se rahlo pozibava v bokih; kadar koli to vidim, me obide sladka groza... Vse na njej me spravlja v trepečoče vznemirjenje. Glej, že zavest, da stopam po njenih stopinjah, me navdaja z nepopisno sladkostjo. O, Beautrelet, ali bo kdaj pozabila, da sem Lupin? Ali se mi bo posrečilo izbrisati v njej spomin na mojo prošlost?“

Vzravnal se je in trmasto vzkliknil:

„Bo pozabila! Bo pozabila, ker sem ji vse žrtvoval. Žrtvoval sem ji sveto pribežališče, Votlo iglo, svoje zaklade, svojo moč, svoj ponos... Žrtvovati ji hočem vse... Navaden človek hočem biti... Samo mož, ki ljubi... Pošten mož, ker ljubi ona samo poštene... Zakaj ne bi bil naposled pošten? Nič nečastnejše ni to od česarkoli drugega.“

Dovtip mu je ušel takorekoč nevede. Njegov glas je ostal resen, brez ironije. In s komaj pridržano strastjo je zašepetal:

„Glej, Beautrelet, med vsemi divjimi nasladami, ki sem jih okusil v svojem pustolovskem življenju, je ni ene, da odtehta radost, ki jo berem v njenih očeh, kadar je zadovoljna z menoj. Takrat se začutim tako majhnega, in hotel bi jokati...“

Ali je res jokal? Beautreletu se je zazdelo, kakor da so mu v očeh solze. Solze v Lupinovih očeh! Solze ljubezni!

Prispeli so do starih vrat, vhoda na posestvo.

Lupin je za sekundo postal in zajecjal:

„Zakaj me je strah?... Ali pustolovščine z Votlo iglo še ni

konce? Ali usoda ne sprejme razpleta, ki sem ga izbral?“

Raymonde se je vznemirjena okrenila.

„Césarine teče. Kaj je to...?“

Res je proti njim tekla mitničarjeva žena.

Lupin je planil k njej:

„Kaj je? Tak govorite!“

Vsa zasopla je zajecjala Césarine:

„Neki moški... V salonu...“

„Anglež?... Tisti od zjutraj?“

„Da... Toda drugače napravljeno.“

„Ali vas je videl?“

„Ne. Toda vašo mater je videl, gospa Valméras ga je presenetila, ravno ko je hotel iti.“

„In potem?“

„Rekel je, da išče Louisa Valmérasa. Dejal je, da je vaš prijatelj.“

„In potem?“

„Gospa je odgovorila, da je njen sin odpotoval... za več let...“

„In je potem šel?“

„Ne, stopil je k oknu in dal neka znamenja, kakor da nekoga kliče.“

Takrat je glasen krik pretrgal tišino. Raymonde je zastokala:

„To je tvoja mati... Poznam njen glas.“

Skočil je k njej in jo divje potegnil s seboj:

„Pojdi... Pojdi... Pobegniva...“

Toda zdajci je neodločno obstal.

„Ne, ne morem... To je strašno... Odpusti... Raymon-

de... Uboga žena tam spodaj... Ostani tu... Beautrelet, ne zapusti je!"

Stekel je do vrat, ki so držala na polje. Raymonde, ki je Beautrelet ni mogel zadržati, je prispela obenem z njim, in Beautrelet, ki se je skrila za drevo, je uzrl v zapuščenem drevoredu tri može, od katerih je največji šel spredaj, druga dva pa sta imela v sredi neko žensko, ki se je skušala braniti in je vpijala od bolečine.

Dan se je že nagibal, vendar je Beautrelet spoznal Sherlocka Holmesa. Žena je bila že precej stara. Beli lasje so obrobljali njeno blede lice.

Prihajali so bliže. Holmes je odprl krilo vrtnih vrat.

Tedaj je planil Lupin naprej in se postavil predenj. Napad je bil tem strašnejši, ker se je zgodil molče, malone slovesno.

Dolgo sta se sovražnika merila z očmi. Isto sovraštvo je obema pačilo obraz. Nista se zganila.

Lupin je rekel s strahotnim mirom:

„Zapovej jima, naj to žensko izpuste.“

„Ne.“

Skoro se je zdelo, da je oba strah tega odločilnega boja in da oba zbirata moči. To pot sta pustila ob strani vse nepotrebne besede, psovke in zasmeh. Mrtvaška tišina je zavladovala.

V blaznem strahu je Raymonde čakala izida tega boja. Beautrelet jo je prijel za ramena in je ni izpustil.

Lupin je ponovil:

„Zapovej jima, da to žensko izpuste!“

„Ne.“

Lupin je rekel suho:

„Čuj, Holmes...“

Toda umolknil je, videl je, kako neizmerno bi bil vsak poskus oplahiti to neizmerno ošabnost in nezlomljivo voljo.

Odločen na vse je segel v žep. Toda Anglež ga je prehitel, planil pred ujetnico in ji nameril cev revolverja na sence.

„Da se ne zganeš, Lupin, sicer ustrelim!“

Tudi njegova spremljevalca sta potegnili orožje in ga namerila na Lupina.

On pa se za to ni zmenil. Premagal je bes in rekel mrzlo, z rokami v žepih, izpostavljuje prsa sovražniku:

„Holmes, v tretje, pusti to ženo v miru...“

Anglež se je zarogal:

„Kaj se je ne smem dotakniti? Dovolj abotnosti! Tebi je prav tako malo ime Valmérés kakor Lupin; to ime si ukral, kakor si ukral druga. In ta žena, ki jo izdajaš za svojo mater, je Victoire, tvoja stara dojilja in sokrivka, ki te je vzredila!“

Holmes je storil napako. V svoji maščevalnosti se je obrnil k Raymondi, na katero je to odkritje napravilo strašen vtis. Lupin je izrabil njegovo neprevidnost. Z naglo kretinjo je sprožil.

„Preklete!“ je zavpil Holmes, in njegova prestreljena laket je omahnila.

Zavpil je svojima spremljevalcema.

„Tak streljajta! Streljajta vendar!“

Toda že se je bil Lupin vrgel nanje in nista minili niti dve sekundi, ko je oni na desni, zadet s pestjo v prsa, telebnil na tla, medtem ko se je drugi sesedel z razbito čeljustjo.

„Pomagaj si, kakor veš, Victoire. Zveži ju... In zdaj midva, Anglež...“

Preklinjaje se je sklonil.

„Pes zahrbtni!“

Holmes je bil vzel orožje v levico in pomeril nanj.

Pok... krik groze... Raymonde se je bila vrgla proti Angležu. Zamajala se je, prišla se z roko za grlo, skušaje se obdržati na nogah... Zavrtelo jo je, pala je Lupinu pred noge.

„Raymonde!... Raymonde!“

Vrgel se je nanjo, jo vzel v roke in pritisnil k sebi.

„Mrtva,“ je rekel.

Trenutek obče groze. Celo Holmes se je zdel prepaden nad svojim dejanjem. Victoire je zajecjala:

„Ubogi dečko!...“

Beautrelet je stopil k mladi ženi in se sklonil k njej. Lupin

je venomer ponavljal, kakor da ne more razumeti:

„Mrtva... mrtva...“

In v obraz so se mu iznenada zarezale globoke brazde, tako strašno ga je presunila bolečina. Potlej pa se je začel ponášati kakor blazen, vil je roke in cepetal z nogami kakor otrok, ki ne more več prenašati strašnih bolečin.

„Zver!“ je zakričal z glasom pojemajočim od sovraštva.

In zdajci je s strašnim sunkom podrl Holmesa na tla, ga zgrabil za goltanec in mu zasekal krčevito skrivljene prste v meso.

Anglež je zahropel, ne da bi se bil postavil po robu.

„Dečko dobri!“ je proseče kriknila Victoire.

Beautrelet je prihitel. Toda Lupin ga je bil že izpustil, ležal je zraven sovražnika na tleh in ihtel.

Strašen pogled! Beautrelet ne bo tega groznega trenutka nikoli pozabil. Saj je poznal vso neizmernost Lupinove ljubezni, in od njega samega je čul, koliko je veliki pustolovec žrtvoval za en sam nasmešek ljubljene žene.

Noč je z mrkimi sencami pokrila bojišče. Trije Angleži so ležali zvezani v travi. Tedaj je zlovesčo tišino pretrgalo petje. Kmetje iz Neuvillea so se vračali s polja.

Lupin se je zravnal. Čul je te enolične glasove. Njegov pogled je obletel pokojno domovanje, v katerem je upal, da bo srečno živel z Raymondo. In nato se mu je ustavil na njej, nesrečni ženi, ki je ležala v večnem snu — žrtev svoje ljubezni.

Ljudje so se bližali.

Tedaj se je Lupin sklonil, vzel truplo v svoje mogočne roke, ga dvignil in si ga naprtil na hrbet.

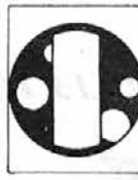
„Idiva, Victoire!“

„Idiva, dečko!“

„Zdravstvuj, Beautrelet,“ je pozdravil.

In otovorjen z dragocenim in strašnim bremenom je krenil s svojo staro dojiljo molče, srdito proti obali in izginil v temo.

Maščevanje

Gospod baron pošlje svojega psa gozdarju v dresuro in mu piše med drugim: „Pes je terrier (izgovori terje).“

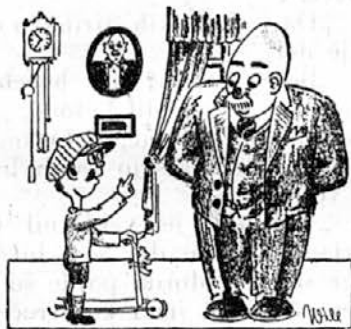
Gozdarja, ki je to sam dobro vedel, je tako poučevanje razsrdilo. Hotel se je baronu osvetiti in mu je odgovoril:

„Pes je zelo potreben vzgoje. Čim je prišel v sobo, je pustil na progi ekskrement (izgovori pasji drek).“

Povodenj

Ko je bila povodenj k sreči pri kraju, so morali učenčki o njej napisati šolsko nalogo. Tedaj je napisal mali Francelj:

„Voda ima tako moč, da jo tudi najmočnejši mož ne drži.“

Pleša

„Stric, ali se vedno češeš z britvijo?“

Razumljiva zmot

Pri Lipčevih se krava noče oteliti. Tedaj pokliče gospodar živinozdravnika, ki začne kravo pregledovati, Lipec pa hoče tudi povsod imeti svoj nos in mu je povsod napoti. Tedaj se živinozdravnik obrne k njemu in mu reče: „Lipec, nikar ne hodi tako okrog krave, sicer bo še mslila, da je že dobila tele.“

Pesniki

Učitelj ima v svojem razredu nekaj pametnih učencev. Nekoč gre z njimi na izlet k morju in jim reče, naj poskusijo napisati kako lepo pesem o morju.

Eden takoj začne:

Ob morju ribič mlad stoji
na trnek ribice lovi...

Naprej ne gre. Tedaj se ponudi drugi, da bo pomagal.

„Dobro, kar žačni,“ pravi učitelj. Učenec se ojunaci:

„Lovi, a vendar nič ne zna vloviti, čeprav mu sega voda že do kolena“

„To pa ne gre čisto prav,“ se nasmehne učitelj.

„Le počakajte do plime, gospod učitelj,“ se odreže dijaček. „Takrat bo šlo čisto prav...“

Pesmica za rojstni dan

Stara mati ima rojstni dan. Mala štiriletna vnukinja se je morala naučiti lepo pesmico, da ji jo pove, ko ji prinese darilo. Vse je šlo v redu. Le ko bi bila morala vnukinja pesmico povedati, se ji je ustavilo. Navzlic materinemu obupanemu šepetanju nič ne pomaga. Dekletce se konca pesmice ne more spomniti. Tedaj hoče stara mati sama rešiti situacijo in reče vnukinji:

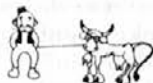
„Pa povej vsaj kako pesmico iz knjige živali s slikami, ki sem ti jo zadnjič kupila.“

Vsa vesela vzklikne tedaj vnukinja: „Za tebe žal mi, svinja, je, debela, ker dolgo čaša več ne boš živela.“

Iskrena želja

V kinu igra goslač „srce trgajoče“, na platnu pa se prikaže Henny Porten. Njene oči so od groze široko izbuljene. Videti je kako nekaj išče, potem pa se požene v reko, ki teče pod njo. Ko izgine v valovih, se iz vrst gledalcev začuje presunljiv klic: „Zakaj nisi vzela še goslača s seboj?!...“

Pridni Mihec

Mihec pride ves potolčen domov. Na poti iz šole se je stepel s sošolci. Mati ga ozmerja:

„Kolikrat sem ti že rekla, da se nikar ne pretepaj. Poglej, to pot si izgubil dva zoba.“

„Ne,“ zajoka nadebudni sinček, „saj imam oba v žepu.“

Muzikalni odmev

Poleti sem šel s prijateljem kapelnikom v hribe. Malo pod vrhom

sem krepko zaukal v visokem „C“. Na veliko začudenje mi je odmev odgovoril s Cisom. Zavriskal sem še enkrat, spet isti odgovor.

Nisem se mogel dovolj načuditi. Končno pa se mi je le posvetilo. Ko sva prišla na vrh, sem videl, da stoji gori križ.

Pri brivcu

Komaj sem pri brivcu lepo sedel na stol, je že začel razgovor o politiki.

„Kako mislite, spoštovani gospod, o komunizmu?“ je bilo njegovo prvo vprašanje.

„Prav tako kakor vi,“ sem odgovoril s primerno opreznostjo.

„Toda dragi gospod, saj niti ne veste, kako jaz o njem mislim!“

„Seveda ne — a zato imate bri-tev v roki.“ „Daily Mirror“

Izobrazba

„Čuješ, kako krasno — Beethov-nova deveta simfonija!“

„Kaj še — ventilator!“

Iz otroških ust

Mamica vzame Liziko s seboj v kavarno.

Mamica naroči Liziki torto s smetano.

Lizika je navdušena in se hoče željno lotiti sladke dobrote; tedaj pa reče mamica:

„Glej jo! Najprej skleniti ročice in moliti!“

„Jo, mamica!“ se začudi Lizika. „Zakaj pa moliti?“

„Saj doma tudi vselej moliš, preden začneš jesti!“

„Že res! Tukaj pa plačamo!“

„Kdo mi zna povedati primer srečnega naključja?“ vpraša učitelj. Janez z žarečim obrazom:

„Jaz, gospod učitelj!“

„Nu, pa povej!“

„Moj očka in moja mamica sta se slučajno poročila isti dan.“

JULES MARY

Brez vesti

Prvi del

POMLAD LJUBEZNI

Prejšnja vsebina

(Ta roman je začel izhajati v 40. številki „Romana“. Današnje nadaljevanje je četrto.)

V bližini Fontainebleauja kraj Pariza stoji grad, ki ga je kupil od prejšnjega lastnika neki Forges, bogataš in finančnik. Pravkar se je bil vselil vanj s svojo rodbino, sinom in hčerjo.

Blizu gradu stanuje pohabljenec Gobriand z ženo in hčerjo Julijo. Graščaka Forgesa smrtno sovraži; pred dvajsetimi leti je izgubil pravdo proti njemu. Bralec dobi vtis, kakor da Forges v tej pravdi ni igral pošteno.

Gobriandova hči Julija in slikar Gaston, mladi Forgesov sin, sta se seznanila že pred letom dni; zaljubila sta se drug v drugega na prvi pogled. Toda ko mladi slikar pove očetu, da se hoče oženiti z Julijo, stari Forges prebledi na smrt. Ne, njegov sin se ne sme poročiti, ne in ne!

Pri Gobriandovih je velika revščina. Stari že dve leti ni plačal najemnine; birič Borel ga je že zarubil. Vrhu tega mu zbolijo še hči Julija, ki je do zdaj preživljala vse. Na upanje nihče več ne da; kje dobiti denar? Ena pot še ostane Gobriandu...

Gobriand je potrkal na okno. Naslednji mah se je v njem pokazala črnolasa glava.

„O — vi, oče Gobriand!“ je vzkliknil moški glas.

„Da, jaz, Lefond,“ je odgovoril starec. „Hotel bi z vami govoriti.“

„Kar noter! Nekaj črešnjevca še imam — to je dobro po večerji, hehehe!“ se je zasmejal čevljar.

Gobriand se je samo žalostno nasmehnil. Po večerji — tako zasmehovanje! Samo zato, da Julija in njegova žena nista stra-

dali, on sam že od jutra ni ničesar zavžil.

Stanovanje, kamor je zdaj stopil, je bilo malone prav tako siromašno kakor njegovo. Ena postelja, en stol za mizo, ena omara, čevljarska mizica s trinožnikom in v kotu lesena kopta — to je bila vsa oprema. Nad nizko pečjo je visela dvocevna puška, ki je bila videti jako skrbno negovana; obe cevi sta se svetili ko srebro. Lefond je vzel iz omare steklenico in nalil dva kozarčka z žganjem ter potisnil enega pred Gobrianda. Oba sta ga tiho izpraznila.

„Nu, po kaj ste prišli?“ je vprašal Lefond.

„Po kaj? Povedati vam nimam nič novega, pač pa bi vas prosil za neko uslugo.“

„Kar povejte, s čim naj vam postrežem, oče Gobriand,“ je odgovoril čevljar. „Saj še pomnite, kaj je bilo lani? Ravno sem bil položil srno, ko zdajci zaslišim gozdnega čuvaja Frébauta. Pustim vse skupaj in pobegnem, toda čuvaj za menoj. Bilo mi je sicer vseeno, ali me vidi ali ne — divji lov sicer ni dovoljen, bog zna kak zločin pa tudi ni. Bal sem se le tega, da mi ne vzame puške. Tekel sem torej, kar so mi noge dale, in ko prisopiham mimo vašega vrta, se zavihtim čez ograjo. Vi ste bili ravno pred hišo, oče Gobriand, in kadili pipo. Potisnem puško čez plot in vas prosim, da mi jo skrijete. Nato jadrno odhitim. Gozdnemu čuvaju se je seveda čudno zdelo, kam sem mu tako hitro izginil izpred oči, in zato Vas je vprašal, ali me niste nič videli. Seveda sem nekoga videl, ste odgovorili, vendar je tako

naglo stekel mimo mene, da ga nisem spoznal. Te usluge, oče Gobriand, vam nikoli ne pozabim,“ je sklenil čevljar.

S temi besedami je ponudil nesrečnemu starcu roko, ki mu jo je le-ta toplo stisnil.

„Kaj bi radi?“ je povzel Lefond. „Kaj naj storim za vas?“

Gobriandu beseda kar ni hotela z jezika. Lefond je to videl in je hotel staremu pomagati.

„Ali morda — ne zase, vem — ampak za svojo ženo ali hčer... potrebujete par čevljev... na up?“

„Ne... ne,“ je odgovoril pohabljenec.

„Kaj pa potem?“ je vprašal Lefond. „Ali je mar usluga, ki naj vam jo storim, tako velika?“

„O, Lefond... Posodite mi svojo puško!“ je tiho poprosil Gobriand.

„Puško?“ se je začudil divji lovec.

„Da — za kakih štirinajst dni. Nič delj.“

„Bože... Kaj pa hočete z njo?“ se je začudil Lefond. „Saj niti stati ne morete, Gobriand in roke se vam tresejo kakor listje v vetru.“

„Vseeno!“ je vzkliknil Gobriand. „Svoje dni sem bil dober strelec. Morda pojde še danes, če bom imel kaj sreče in znal izrabiti trenutek, ko bom imel mirne roke.“

„Nu, saj veste, kako sem z vami...“

„Torej mi ne odbijete?“ je veselo vzkliknil pohabljenec.

„Seveda ne! Kar vzemite mojo puško, samo pazite nanjo!“

Pomežiknil je staremu in mu ponudil roko.

„Tak priznajte, Gobriand...“

„Kaj, mojster Lefond?“

„Da se odpravljate na divji lov.“

Gobriand je pobesil glavo, da skriva rdečico sramu.

„Da!“ je z muko prišlo iz njegovih ust. „Lakota se je naselila v moji hiši, moja hči je bolna in ne more delati. Zdaj pa moram poskrbeti, da siroti kako pomagam do zdravja. Moja žena ni več za delo, a tudi ona mora jesti. Kar se mene tiče, je končno vseeno — če ne dobim ničesar za

pod zobe kakor včeraj in danes, pa malo bolj zategnem pas."

"Siromak!" je ganjen zagodrdnal Lefond. Glasno pa je povzel: "V tako bedo ste torej zašli? Huda je ta! in zdaj mislite, da si boste z nekaj srnami nabrali kaj denarja? Povem vam, da bo slaba... Treveč se vam roke tresejo!"

"Kdo ve!" je oporekel stari.

"Dajte, da grem jaz namestu vas, pa si razdeliva plen."

"Nikoli!" je živo vzkliknil Gobriand. "To česar se lotim je protizakonito, tega niti ne tajim, in zato hočem sam tvegati nevarnost!"

"Kakor hočete!" je menil Lefond. "A če vas že dobe, rešite vsaj puško!"

"Glede tega ste lahko mirni!" je odvrnil Gobriand. "Toda nisem še končal," je nekam v zadregi nadaljeval. "še nečesa bi vas prosil."

"Nu?" se je začudil Lefond.

Gobriand je prijel steklenico in natočil polna kozarčka. Oba sta ga zvrnila.

"Na vaše zdravje, Lefond!" je nazdravil starec.

"In na vaše!" je odvrnil zdravico čevljar. "Naj vam bodo zvezde mile!" je dodal. "Zdaj pa na dan z besedo! Česa še potrebujete?"

"Če zadenem kako srno..." je v zadregi zajecjal Gobriand.

"Nu, kaj potem?"

"Težko jo bo prodati."

"To bi tudi jaz rekel. Toda o tem si nakar ne delajte skrbi, oče Gobriand. V teh stvareh imam jaz dobra izkustva. Kar prinesite divjačino k meni, da vam jo plačam. Obljubim vam, da se ne bom prav nič okoristil z njo. Velja?"

"Srčna vam hvala!" je vzkliknil starec in videlo se je, da se mu je odvalil kamen od srca. "Rešili ste mi življenje!"

"Tako — evo vam puške!" je rekel Lefond in snel orožje s stene. Z večjim očesom ga je pregledal in prezkusil oba petelina. Nato šele je dal puško iz rok.

"Ali je nabita?" je vprašal Gobriand.

"Da, v vsaki cevi en strel, na levi krogla, na desni šibre. Kaj mislite že nočoj iti na prežo?"

Selinska

"Da!" je s stisnjenimi zobmi odgovoril Gobriand.

"Mnogo sreče vam želim!"

"Hvala, prijatelj! — hvala!" je vzkliknil pohabljenec in se odpravil iz čevljarjevega stanovanja.

Medtem se je bilo čisto znočilo.

Ko je šel starec mimo svoje hišice, je ura bila deset. Vrata so bila zaklenjena, gotovo je bila žena že šla spat. Ni se ustavil, nego je jadrno odhitel v gozd.

Gobriand je poznal okolico kakor svoj lastni žep; zato je dobro vedel, kam naj se obrne. Šel je mimo gradu svojega sovražnika; val krvi mu je šinil v glavo, ko je hitel mimo njega. Tako je čez kakih pet minut prispel v

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 5. strani

1. Eden voditeljev čičaških tihotapcev (izg. Džek Dajemond).
2. Pot, pota (moš.) ali poti (žen.); v množini poti (žen.) ali póta (sr.).
3. Poljski kralj Jan Sobjeski.
4. Ameriški pisatelj; njegov roman je tudi "Tiger", ki je letos izhajal v "Romanu".
5. En milimeter v desetih dneh.
6. Shakespeare in Cervantes (25. aprila 1616).
7. Osem.

gozd ter se ustavil kraj majhne jase. Mesto, ki si ga je izbral, je bilo kakor za nalašč za prežo. Pred njim je žuborel potoček; kolikokrat je že opazoval divjad, ki se je hodila k njemu napajat.

Gobriand je bil star lovec; toda izguba obeh nog mu ni dala, da bi se ukvarjal s to strastjo.

Pokoj in tišina sta bila tolikšna, da je starec iz dokaj oddaljene vasi čul uro biti. Prostor ob jasi si je bil tako izbral, da je moral uzreti vse, kar je šlo mimo njega.

Minevala je noč, ne da bi se bila pojavila kaka divjačina. Okoli dveh zjutraj je legla gosta megla.

Gobriand si je jel mencati roke, da se ogreje. Za poskušnjo je dvignil puško in pomeril.

"Saj se mi roka ne trese tako hudo, kakor sem mislil," je zamrmral. "Če pride srna, mislim da jo zadenem. Tedaj pozor!"

Jutranja zarja je jela svetliti gozd, med vrhovi dreves je prozicala blede svetloba in prodirala globlje v goščavo; le med mogočnimi hrasti je bilo še tema.

Vse okoli Gobrianda je bilo ogrnjeno v črno noč. V jasi pa se je že toliko zdanilo, da je mogel razločiti vse, kakor daleč je seglo njegovo oko.

Na trati pred njim še vedno ni bilo videti nič živega. Jata vran je zletela nad vrhovi in se spustila na hrast, kjer je slonela njegova puška.

Gobriand je instiktivno zgrabil za orožje in pomeril, toda takoj je spet spustil roko. "Tako samo srne prepodim, če so v bližini," je zamrmral.

Čas je mineval. Še vedno je bilo vse tiho okoli njega.

Zdajci pa se je Gobriandu zdelo, da vidi sredi tmine, ki je ogrinjala drevesa, gibajoče se sence. Počasi so prihajale buze. Naposled je spoznal, kaj je bilo: razločil je dva srnaka in tri srne, ki so poskočno in gracijozno skakljale proti njemu, trgaje listje z visečih vej.

Bile so še vedno izven dosega njegove puške.

"Kakor hitro pridejo do jase, sprožim," je šepnil.

Še danes nas stiska za prostor; prihodnjic, ko ne bo več „Skrivnosti votle igle“, se bomo pri obeh romanih že bolj razgibali. Prosimo cenj-bralce, naj še ta teden potrpe!

Toda živalim se očitno ni kaj mudilo.

Kragulj se je spustil na vrh hrasta in preskakoval od veje do veje. Njegov cvileči glas je zdajci pretrgal samotno tišino.

Srne so se splašile, planile in se pognale pod drevje. Gobriand je naglo segel po puški in sprožil. Strel je počil, nato še drugi. Bel dim je vstal iz teme, kjer je sedel Gobriand.

Čez nekaj sekund se je pojavil iz megle tudi Gobriand sam. Strelišča, ki sta tako hudo odjeknila, sta ga kot poštenega človeka navdala s trahom. Vztrepetal je.

Toda misel na nevarnost, ki mu je grozila, ga je nagnala k hitrici. Brž je zložil puško in jo spravil pod plašč. Potem je stopil iz gošče. Na jasi med suhimi vejicami je ležal zadet od Gobriandove krogle srnak, jezik mu je visel iz gobca in njegove velike črne oči so bile mokre, kakor da se solze. Pet metrov od njega se je bila zgrudila srna.

Gobriand je bil s svojima dvema streloma podrl dve divjadi. Toda veseliti se lovske sreče ni utegnil. Gozdni čuvaj Frébaut, ki se je najrajši mudil v tem delu gozda, je morda slišal pok in se lahko vsak trenutek pojavi. Starec je to vedel, zato se je podvzival.

„Le kam naj skrijem divjačino?“ se je vprašal. „Kako naj jo sploh spravim domov?“

Na to zdaj ni bilo misliti. Najpametneje se mu je zdelo poiskati v bližini kak prostor, kamor bi spravil plen do večera, potem bi že Lefond poiskal mrtvo divjad in jo odnesel na varno.

Zavlekel je tedaj srnaka in srno ob potočku kakih sto korakov od jase, skrbno pazeč na to, da kapajoča kri ni puščala sledov, ki bi čuvaju izdali skrivališče njegovega plena. Vrgel je obe živali daleč vsaksebi v jarek in ju pokril z vejami, zelenjem, listjem in mahom.

Da tu odkrije živali, bi bil potreben že pasji nos — psom pa ni za mrtvo divjačino.

Pohabljenec je hitel, da pride čim prej domov.

„Samo da ne srečam čuvaja!“ je mrmral sam pri sebi.

Šel je ob gozdni jasi, ves čas v gošči in pri vsaki stopinji prisluškovaje, ali ne šelesti kaj sumljivega za njim in ali ga kdo ne zasleduje. Toda njegov strah je bil nepotreben. Brez vsakršnih neprilik je prišel domov.

*

Utrujen od svojega nočnega podjetja je tako trdno spal, da se je zbudil šele okoli poldne. Ne meneč se za ženo, ki ga je izpraševala in silila vanj, se je takoj odpravil k Lefondu.

Ko ga je čevljar zagledal, je oprezno odprl vrata in jih za njim spet zaprl.

„Ali veste, oče Gobriand, kaj se je zgodilo?“ je bilo njegovo prvo vprašanje.

„Kaj?“ se je vznemiril starec.

„Srečal sem Frébauta pol ure bo tega. Odkril je vašo stvar!“

„Kaj — kako pravite!“ je hripavo zavpil Gobriand in vsa kri mu je izginila iz obraza.

„Pomirite se!“ ga je potolažil čevljar. „Našel je ožgane lepenkaste koščke nabojev. To bo Lefond! si je rekel, dobro vedoč, da imam samo jaz tako puško — in zdaj je prepričan, da sem bil jaz snoči na preži.“

„Kaj bo zdaj?“ je v skrbeh vprašal Gobriand.

„Nič, ker me ni zalotil pri delu.“

„Hvala Bogu! In moji srni — ali ju je odkril?“

„Kakšni srni?“

„Nu, oni, ki sem ju ustrelil — srnaka in srno.“

„Kaj ne poveste!“ se je začudil vaški čevljar. „To se pravi imeti srečo! Ne, Frébaut ni ničesar našel — drugače bi se mi bil s tem že postavil!“

Gobriand se je oddahnil. Dogovoril se je s čevljarjem, da mu Lefond sam poišče ustreljeno divjačino kakor hitro se zmračí. Starec mu je natanko popisal kraj, kamor je bil spravil obe živali.

Zdaj je bil Gobriand miren.

„Tako, si je rekel, „Julija bo imela vina in dobrega mesa! Z denarjem, ki ga dobim za obe ustreljeni živali, se bo že opomogla. Upam, da v drugo ne bom več prisiljen sezati po takem sredstvu.“

Lefond je divjačino takoj plačal, dobro vedoč, v kakšni stiski je siromak.

„Tu vam dam dve sto frankov za obe živali,“ je rekel. „Več vam nihče ne bi dal. Še štiri take noči, pa boste lahko dodobra preskrbeli svojo hčer.“

Lahkega srca se je z bankovci v žepu Gobriand odpravil domov. Medpotoma je stopil k mesarju in peku in poplačal del svojega dolga.

„Da, da, vidimo, da ste poštenjak,“ so ga pozdravljali upniki. „Le pridite spet, pri nas dobite kolikor hočete!“

To so bili isti ljudje, ki mu včeraj niso hoteli zaupati niti enega franka...

Deveto poglavje NEPRIČAKOVANI OBISK

Gaston se je jako vznemirjal. Že skoro tri tedne ni bil nič čul o Juliji in tudi videl je ni več — to je bilo baš od onega dne, ko je imel z očetom oni pomembni razgovor.

Ljubimca sta našla v gozdu pod znojcem mogočnega hrasta prav dobro sredstvo za dopisovanje. Gaston je namreč skril svoja pisma pod neko votlo korenino in jih nato pokril z mahom. Tam jih je našla Julija in potem tudi svoj odgovor prinesla tja.

Še danes in drugi teden

pošljemo „Roman“ zaostankarjem, ki še niso poravnali tekoče naročnine. Kdor nima več položnice, naj piše ponjo.

Drugi teden bo že prepozno!

Ureja Boris Rihteršič

Krasno sliko Ramona Novarra. Ljubimca vsega ženskega sveta, prilagamo danes našemu listu. Dobe je vsi naši cenjeni naročniki kakor tudi kupci v trafikah in knjigarlah, ki kupijo pričujočo številko „Romana“.

popolnoma brezplačno. Slika bo priložena vsej nakladi. Če bi pa kdo odkril, da je v njegovem izvodu ni, naj se informira pri svojem stalnem prodajalcu, zakaj naknadno slik ne bomo pošiljali, razen na reklamacije skupno z listom. Opozarjamo vse naše čitatelje, da se ta slika ne bo dobila pri prihodnjih številkah.

Veselo presenečenje za čitanje filmske rubrike

Da razveselimo naše prijatelje, ki pazno čitajo filmsko rubriko, smo si priskrbeli več krasnih fotografij velikega formata, ki predstavljajo glavne filmske igralce in igralke. Te slike razdelimo popolnoma brezplačno. V vsaki številki bomo zadali pet vprašanj s filmskega področja in razdelili med rešilce, ki nam pravočasno in prav odgovore, vsak teden dvanajst slik.

V prihodnji številki zastavimo pet vprašanj z nagradami. Vprašanja ne bodo prehuda, zato bo vsem, ki se za film količkaj zanimajo, lahko dobiti nagrade.

Vse prijatelje filmske rubrike pa prosimo, da povedo svojim znanecem, kaj pripravljamo zanje, da jih privedejo v krog naših naročnikov in bralcev.

Ramon Novarra

Njegovo pravo ime je Ramon Samaniegos. Oče je bil bogat mehiškanski plemič, ki je sina zelo dobro vzgojil. Hotel je, da bi postal naslednik ogromnega premoženja, čeprav je videl, da se sin ne briga dosti za gospodarstvo. Toda usoda mu je prekrizala račune. Leta 1912 je v Mehiki nenadoma izbruhnila revolucija in Samaniegovi so morali pobegniti v Združene države. Uporniki so jim zažgali hišo in vse izronili.

Takrat je prvič potrkala beda na njihova vrata. Sin je moral po svetu, da si zasluži za življenje. V neki kavarni so ga sprejeli za natakarja. Tam ga je videla Marion Morgan, svoje dni zelo znana plesalka, in ga angažirala v svoji skupini kot plesalca. Šel je v Newyork. Zaslužil je malo, toda še to je porabil za šolanje svojega glasu. Kmalu je zaslovel kot pevec. Hrepenel

je po odru, toda v Ameriki je težko priti k odru. Prišel pa je k filmu. Znani režiser C. de Mille ga je angažiral za nekaj manjših vlog. Ramon s tem ni bil zadovoljen. Hotel je že oditi iz Hollywooda, da ga ni takrat odkril režiser Pinney Earle in mu dal glavno vlogo v filmu „Omar Khayyam“. Ta film je bil začetek njegove karijere. Prišel je „Ben Hur“, ki je raznesel njegovo slavo po svetu. „Junaki vsemirja“ in „Poganska ljubezen“ sta njegov sloves učvrstila. Danes je eden najbolj znanih in priznanih filmskih igralcev. Njegov mehki, nekoliko sanjavi glas je očarljiv.

Njegov najnovejši film, ki je že prišel v Jugoslavijo, se imenuje „Poročnik carjeve garde“. Slika, ki jo danes prilagamo, je iz tega filma.

Buster Keaton

Kakor skoraj vsi veliki filmski igralci je tudi Buster Keaton sin siromašnih staršev. Njegov oče je imel majhen cirkus in vsi vemo, da tako podjetje ne nese dosti...

BUSTER KEATON

Buster, ki je moral že v rani mladosti nastopati v areni, se ni naučil pri očetu samo spretnih trikov za varanje in zabavanje publike, ampak tudi prenašanja lakote z nasmehom na licu. To je tisti mrtvi, brezizrazni nasmešek, ki ga tolikokrat občudujemo v njegovih filmih.

Kako je prišel k filmu? Prav za prav čisto slučajno. Že davno pozabljeni igralec Fatty Arbuckle je nekoč videl mladega akrobata in mu ponudil vlogo v neki svoji komediji. Buster je ponudbo sprejel. Pri svojem prvem nastopu je moral pasti s kolesa. Ta trik ni nič

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

EDINI ZVOČNI KINO V LJUBLJANI

Jazzgirl. Prvi govoreči film česke filmske umetnice Any Ondrovo. Najsijajnejša komedija humorja, smeha in zabave.

Vesela srca. Prekrasna filmska opereta. V glavnih vlogah Käthe Dorsch in sloviti komorni pevec-tenorist Hans Heinz Bollmann.

Hai Tang. Prvi govoreči velefilm znamenite kitajske filmske umetnice Ane May Wong. Kot njen partner nastopa v tem filmu priljubljeni Franz Lederer.

posebnega, toda Buster se je pri njem držal tako smešno-resno, da so se gledalci kar zvižali od smeha. Bil je dovolj pameten in je takoj videl, da se ne smejejo njegovemu padcu, ampak izrazu njegovega obraza. Ta brezizrazni obraz je Buster Keaton obdržal v vseh svojih filmih in je z njim tudi zaslovel.

Buster spada med one igralce, ki v svojih filmih ne marajo trikov. Vsaka kretnja, vsak vratolomni gib, ki ga vidimo na platnu je tudi v resnici izvršen. Ni čuda — v mladosti je bil akrobat!

Njegovi najboljši filmi so „Bustrova 24-karatna devica“, „Pot skozi okno“ in „Navigator“, mnogo pa si obetajo tudi od najnovejšega govorečega filma „Bustrova karijera“.

Kje bivajo filmski igralci

Conrad Veidt, Berlin, Weinheimerstr. 7; Elizabeta Bergner, Berlin-Dahlem, Faradayweg 15; Greta Garbo, MGM studios, Culver City, California USA; Harry Liedtke, Berlin-Grunewald, Bismarckallee 16; Charlotte Susa, Berlin-Halensee, Georg-Wilhelmstr. 6; Buster Keaton, Beverly Hills, California, USA.

Najstrašnejši trenutek mojega življenja

V 39. številki smo zaključili naš natečaj. Objavili smo dvajset najboljših prispevkov, ki vsi prejmo razoisane nagrade.

Glasovanje se bo vršilo s kuponci. Pravico do glasovanja ima vsak naš naročnik in bralec.

Na kuponu boste zabeležili (samo s številko) tista dva objavljena „trenutka“, ki se Vam zdita najprimernejša za prvo in drugo nagrado. Kupone začnemo priobčevati v prihodnji številki. S tem se bo tudi začelo glasovati.

Do drugega tedna po pregledite v starih številkah „Romana“ vse priobčene „trenutke“, da Vam bo potem glasovanje lažje!

Doma, v družini

Našim dragim bralkam!

Vas vse vabimo k sodelovanju v tej rubriki. Vsak prispevek, ki nam ga pošljete, bomo znali ceniti in Vam bomo hvaležni zanj. Pošljite nam: svoj posebni recept za pripravo kake jedi, Vaš način čiščenja teh ali onih madežev in sploh nasvete, o katerih sodite, da niso splošno znani.

Posebno bi nas zanimali recepti za močnate jedi. Vsaka naša družina ima kak specialni recept — tega nam pošljite in objavimo ga z Vašim polnim imenom. Kar je dobrega, naj ne ostane monopol posameznikov! Naj bo dostopno vsem!

Te prispevke bomo objavljali v tej rubriki pod naslovom: „Jaz bi takole rekla.“ Uredništvo.

Nekaj migljajev za zdravje

Poper, paprika in sploh vse ostre dišave ne škodujejo, če jih dodamo jedem v zelo majhnih količinah. Prepogosto in preobilno uživanje pa škoduje najbolj ledvicam. Ljudje, ki se zelo pote, si to lahko privoščijo, ker s potom izločijo mnogo strupov. Zelo začinjene jedi tudi zbude nenaravno poželjnije po pijači, ki je vse prej kakor zdravo. Razen mesa so začimbe eden glavnih vzrokov hemeroidov.

O temperaturi jedi

Prevroče in premrzlo, oboje je nezdravo in načenja občutljivo sluznico. Vse jedi naj imajo približno toploto naše krvi, ki se suče okrog 37 stopinj Celzija. Prevroča jed tudi škoduje goltaču. Koliko obolenj na raku v grlu je povzročilo uživanje preveč vročih jedi! Tudi obolenja želodca gredo često na ta rovaš, da o škodi na zobeh sploh ne govorimo.

Pečena jabolka

Potrebščine: jabolka, katerakoli vrsta jagod (brusnice ali druge), pest rozin ali cveb, surovo maslo, pest mandljev.

Jabolka olupiš, izvotliš, da odstraniš sredino, in votlino napolniš z mešanico jagod, rozin in drobno sekljanih mandljev. Zamašiš jih s surovim maslom. Jabolka položi v pekač, ki si ga dobro natrla z mastjo ali surovim maslom, in prilij malce belega vina ali vode. Peci jabolka eno uro in jih topla postavi na mizo.

Jabolčne potičice so pri nas še skoraj neznane, a so zelo do-

bre. Pripraviš jih takole: olupiš jabolka in jih razreži na nepretanke rezi. Koščke namoči v pecilno testo in jih vrzi v vročo mast ali olje. Ko je pečeno, potresi s sladkorjem in daj na mizo. Testo naredi takole: Vzemi 15 dek moko, 2 jajci, kozarec belega vina, ščepec soli. Vino ogrej in ga zlij na moko, dodaj rumenjaki in sol, testo premešaj in pridaj čez nekaj časa še sneg iz obel beljakov.

Hrana za debele ljudi

Največ ljudi odebeli zaradi tega, ker se hranijo preveč enostransko in zaužijejo preveliko hraničnih soli in snovi, ki razkrajajo mast. Odebeljenje najlaže preprečiš ali vsaj zaustaviš z dieto. Treba je jesti samo jedi, ki niso preveč zabeljene, uživati kolikor mogoče malo močnatih in jajčnih jedi, sladkarij pa sploh ne. Omejiti je treba uživanje pijače in jedi, ki se servirajo v omakah, ker le-te najbolj rede. Mesna juha je preveč mastna, ne škoduje pa ješprenčkova. Na vsak način pa ne smeš med kosilom in večerjo nič jesti, kajti prav te številne malice so za debele ljudi najbolj škodljive.

Najboljši jedilni list za debele ljudi je tale: salata, sadje in sočivje. Te jedi imajo največ hranilnih soli. Sploh je surova hrana zelo priporočljiva. Poleg tega pa gibanje na zraku!

O začimbah

Drobniak, peteršilj, zelena, čebula, česen, por, kumna in klinček, vse te začimbe so dober in zdrav dodatek naši hrani. Vsaka kuharica jih mora imeti v obilni meri pri roki. Nekatere so tudi zdravilne.

V mleku kuhan česen prežene gliste. Prav tako učinkuje tudi čebula. Zvečer jo razsekljaj, deni v kozarec sveže vode in vodo zjutraj na tešče izpij.

Zelena je zelo priporočljiva za revmatične ljudi. Uživajo naj jo v juhi ali pa kot salato.

Kumna krepi želodec in pomaga proti napenjanju.

Prava polenta

Ako hočeš jesti res dobro polento, jo naredi po temle receptu: Vzemi ¼ kile koruznega zdroba in ga zakuhaj v poldrugem litru mleka ali vode. Kuhaj oboje pol ure in ne prestando mešaj. Preden postaviš polento na mizo, jo zabeli s surovim maslom in zamešaj vanjo malo narstrganega sira.

Kako je treba paziti na šivalni stroj

Če hočeš, da bo šivalni stroj ostal desetletja uporaben, moraš nanj zelo paziti. Vsak mesec ga moraš vsaj enkrat temeljito očistiti. Namaži ga s strojnim oljem, ali pa s petrolejem, ki je prav za prav še boljši, ker se ne navzame take množine prahu. Jermen večkrat snemi in ga namoči v olju, da ostane voljan in mehak. Da ti stroj ne bo preveč ropotal, podloži noge s klobučevino. Tako boš s strojem zmeraj zadovoljna.

Železne peči, ki zarjave, lahko sama osnažiš. Vzemi zmes grafita, bencina in kolofonije in ko je še mokra, s to zmesjo zlakiraj peč.

Najzanimivejše čtivo

zabavno in poučno prinaša tedenska ilustrovan revija

Življenje in svet

Vsaka rodbina, zlasti ona s šolsko mladino, bodi naročnica na to revijo, ki je obenem tudi najbolj priljubljena učna knjiga srednješolske mladine

Življenje in svet

ilustrovan tedenska revija

Izhaja vsak petek in stane celoletno (dve knjigi) Din 80.—, polletno (ena knjiga) Din 40.—, trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Posamezna številka Din 2.—, Naročnina za inozemstvo: Italija, trimesečno 8 lir, polletno 16 lir, celoletno 30 lir. — Francija, mesečno 4 franke. Češkoslovaška, mesečno 6 kron. — Avstrija, mesečno 1 šiling. — Amerika in ostalo inozemstvo letno 1½ dol.

T 87

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Knafljeva ul. 5.

UGANKE

KNJIZEVNI OGLAS

Nove cene:

Jurčić: Sosedov sin	Din 16
Tavčar: Visoška kronika	Din 20
Novčan: Naša vas	Din 10
Kersnik: Agitator	Din 12
Gogolj: Taras Puljba	Din 16
Levstik: Gadje gnezdo	Din 15
Stritar: Sodnikovi	Din 8
Kozak: Peli mecesen	Din 15
Pregelj: Mlada Breda	Din 16
Seliškar: Trbovlje	Din ?
Župančič: ?	Din ?

Katero knjigo so mislili napisati v zadnji vrsti?

VPRAŠAJ

A A A A A A
 A A A A A A
 A A A A A B
 B C Č D E E
 E E E E F I
 I I I I I J
 K K K K L L
 L L L L L L
 M N N N N N
 O O O O O O
 O O P P P P
 R R R R R R
 R R R S S S
 S S Š T T T
 U U V V V Ž

Iz teh črk sestavi besede:

1. Žival, 2. Bajeslovno bitje, 3. Orodje, 4. Kamen, 5. Ovijalka, 6. Zgodovinski kraj v Jugoslaviji, 7. Zver, 8. Dežela v Afriki, 9. Pogreška, 10. Del daljnogleda, 11. Bojišče v Galiciji, 12. Goljuf, 13. Del noge, 14. Grad, nekdanj last celjskih grofov, 15. Letovišče v Italiji.

Kaj čitaš v vprašanju?

SKRIT PREGOVOR

Kopriva, sodnik, najemnik, praded, mostišče, Polikrat, bruhanje, laketi, otava, zamorec, Milena, kuharica.

Vzemi iz vsake besede tri zaporedne črke (iz predzadnje štiri) in sestavi iz njih pregovor.

PREGOVORI

Kar te ne peče, ne pijaj.
 Slepa mačka miši varuje.
 Mnogo besed prepir rodi.
 Kar je vroče, rado peče.
 Kadar mačke ni doma, miši plešejo.

Bolje drži ga, kakor lovi ga.
 Iz vsakega pregovora vzemi po eno besedo in sestavi iz njih nov pregovor.

Vedoravno: 1. Cesta; podoknica; 2. Reka v Sibiriji; florentinski pridigar; 3. Notica; sol; 4. Del telesa; maščoba; grška črka; 5. Bolnik; Stritarjeva povest; 6. Reka v Ameriki; predlog; 7. Igralka; srednjeveški španski roman; 8. Zaimek; prvina; 9. Pokrajina v Afriki; kemični znak; 10. Žensko ime; medmet; doba; 11. Žensko ime; pokrajina v USA; 12. Španski pisatelj; običaj; 13. Zločinec; vojaški nastop; del voza.

Navpično: A. Izraz prijateljstva; pripadnik plemena; B. jed; koča; C. Korakanje; francoski revolucionar; D. Pokrajina v Aziji; an; E. Pripadnik naroda; ljubljanski park; pesnitev; F. Žensko ime; žensko ime; G. Stil; star ples (fon.); H. Števnik; skupina potovalcev; I. Gol; mesto v Ameriki; žuželka; K. Fran-

KRIZANKA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

coski fizik; žensko ime; mesto v Birmi; L. Denar; omahovanje; M. kemična prvina; moško krstno ime; N. Tropski sadež; predlog igralna kara.

BESEDNICA

KRJAVELJ, SVAKINJA, POSADKA, ANEKDOTA, NOSILNICA.

Vzemi iz vsake besede po tri zaporedne črke in sestavi iz njih pregovor.

POSETNIKA

Ivo Gj. Knez

STEBER

A A A A A
 A A A A A
 A A A Č Č
 Č Č D D E
 I I I J J
 K K K K K
 L L L M N
 N N N N O
 O O O O O
 P P R R R
 R R S T T
 T T U V Ž

1. Kraj na Gorenjskem. 2. Kraj v Dalmaciji. 3. Kraj na Gorenjskem. 4. Svetopisemska gora. 5. Kraj na Gorenjskem. 6. Reka v Romuniji. 7. Otok v Dalmaciji. 8. Kraj na Gorenjskem. 9. Kraj na Primorskem. 10. Gora v Sloveniji. 11. Reka v Ju-

goslaviji. 12. Pokrajina v Jugoslaviji.

Srednja vrsta ti da ime in priimek slovenskega pesnika.

ČRKOVNICA

O D A E E A A K
 I Ž R Č B D R D
 L M A I M A E S
 E Č O K M O H R

RAČUNSKA UGANKA

Dva fanta štejeta jabolka. „Daj mi dve svoji,“ reče prvi drugemu. „potem jih bom imel trikrat toliko kakor ti.“ Drugi pa mu odgovori: „Daj mi rajši ti dve svoji, da jih bova imela oba enako.“

Koliko jabolk je imel vsak?

Rešitev ugank v 42. številki

Krizanka. Vedoravno: 1. Parafin, tur; 2. Aron, Koptar; 3. Labod, Rab; 4. Ig, Dominikana; 5. Šobarica, os; 6. Ana, Edip, za; 7. Dita, ap; 8. Aterisaža, eta; 9. Rana, apatit; 10. Emil, vir; 11. Rai, lopatica; 12. Erazem, volan; 13. Ba, Atacama, as. — Navpično: A. Palisada, Ereb; B. Aragonit, Mara; C. Rob, Baterija; D. Anoda, Aral, za; E. Dora, in, let; F. Ik, mi, Saloma; G. Novice, Ap.; H. Nadiža, Ava; I. Rigi, as, Tom; K. Kopel, Avila; L. Taras, petica; M. Uran, Tirana; N. Bakarati.

Zlogovnica. Kolina, menica, distih, Jalovec. — Komedija. Skrivalnica. Tavčar, Koseski, Vodnik.

Magični kvadrat. Pirit, Itaka, Razor, ikona, Taras.

Dopolnilnica. Prešeren. Besednica. Kakor si boš postlal, tako boš spal.

Izpolnilnica. Vrana vrani oči ne izkljuje.

Posetnica. Urednik „Romana“. Besednica. Vsaka ptica svoje gnezdo ljubi.

Drobiž

Jajčna lupina tehta eno desetino teže jajca.

Tahitska abeceda pozna samo tri najstj črk.

Turško narodno himno je napisal in vglasbil sultan Abdul Hamid.

Pajek sne vsak dan dvajsetkrat toliko kakor sam tehta.

V Parizu so osnovali „Klub razgrajčev“.

Iz enega litra morske vode dobe 36 gramov soli.

Na Japonskem goje češnje samo zaradi cvetja.

— V Berlinu imajo okoli 400 zdravnic.

ALI HOČES BITI LEPA?

Ni pravljica, da so že stari Egipčani poznali kozmetična sredstva. Ko so odkopavali Tutankhamonovo grobnico, so našli v njej posodice pomad in neverjetno lepo dišečih vonjav. To je najboljši dokaz, da ljudje skrbijo za lepoto, kar obstoji svet.

Kaj se danes uporablja za ohranitev lepote in svežosti, ki si je želi vsaka ženska?

ZORAIDA KREMA ohranja svežost in mladost lica ter odstranjuje gube ki so največji sovražnik lepote.

Dnevna in nočna krema, lonček Din 12-50.

ZORAIDA MILO je izredno dehteče, priporočljivo za vsako polt in se izvrstno peni. Elegantno opremljena škatlica Din 12-.

ZORAIDA PUDER v vseh barvah, bel, rožnat, crème, ocre, naturelle, je najlažji in brezhiben.

Okusno pakiran v škatlicah Din 6-., 12-., 20-.

MILCH - KREMA DR. BROEMA je edino sredstvo proti pegam in madežem.

Dnevna in nočna krema, lonček Din 12-50.

MELITIS KREMA (rastlinski vosek) je čisti naravni preparat, ki v nekaj dneh odpravi lišaj.

Škatlica Din 10-.

BORAKS je na vsak način potreben dodatek vode pri umivanju. Škatlica Din 10-.

Poslednja novost na polju kozmetike so vsekakor preparati:

„OPERA“:

„OPERA“ Eau de Cologne, elegantno opremljena s 100 grami vsebine Din 40-.

„OPERA“ parfem, izredno dehteč, elegantno adjustirana steklenica Din 50-.

„OPERA“ krema za lice, lonček Din 40-.

„OPERA“ puder, v vseh barvah, velika škatla Din 50-.

Vse gori opisane preparate prodaja in razpošilja s pošto

PARFUMERIJA URAN,
Mestni trg št. 11, Ljubljana.

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

„PLANINKA“

zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborno pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščajih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislinu in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph Bahovec, Ljubljana
ter stane zavojček 20 Din

200 dinarjev

na mesec plačujete za novi veliki Brockhausov leksikon.

20 velikih knjig s 16.000 strani

razkošno vezanih v polusnje ali platno. Novi Brockhaus bo Vam in Vašim otrokom desetletja najboljša šola v življenju, najzvestejši tovariš in najzanesljivejši svetovalec.

Do zdaj izišlih 6 knjig dobite takoj po vplačanju prvega obroka pri zastopniku največje jugoslovenske knjigarne „Minerve, d. d.“

Vse informacije daje „Roman“.

Agfa
Kodak
Zeiss-Ikon
Voigtlander

Foto
k i n o
aparati

Stalno v zalogi foto-materijal

Janko Pogačnik

Ljubljana
Tavčarjeva ulica št. 4.

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se prilagajajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega počela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudince itd. tako močno razširjeni.

Letno se prodaja mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitlenim“ gospodinjstvom postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipenja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristani Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate ledi, pudince in spenjeno smetano, kakao in čaj, šartlje, torte in pecivo, jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljih, finih in najfinjših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort i. t. d.

Za vsako obitelji so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalno gospodinj — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.